

**XVI Podgórskie Dni Otwartych Drzwi w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa
„Krajobraz dziedzictwa - dziedzictwo krajobrazu”
22 – 24 września 2017**

Ostatnie dni września bezapelacyjnie należą do Podgórza. To czas, który z wielkim zaangażowaniem staramy się Państwu wypełnić pięknem i różnorodnością prawobrzeżnego Krakowa. Pragniemy zachwycić walorami KRAJOBRAZU PODGÓRZA w całej gamie odcieni, znaczeń, emocji. Od krajobrazu architektonicznego, przyrodniczego, dziejowego, po krajobraz ludzkich losów. W ten sposób wspólnie stajemy się nie tylko depozytariuszami dziedzictwa prawego brzegu Wisły, ale w równym stopniu częścią dopełniającą całości tej fascynującej dziejowej opowieści. Same Podgórskie Dni Otwartych Drzwi, tworzone przez nasze Stowarzyszenie razem z Państwem są już historią, wpisaną w KRAJOBRAZ kulturalny jesienno-podgórskiego Podgórza. Architektura krajobrazu naszych spotkań układa się w rozległą panoramę dziejów, którą z każdym rokiem potrafimy dokładniej opisać, a co za tym idzie coraz troskliwiej i świadomiej chronić, stając się architektami krajobrazów naszej pamięci. O istocie i wadze tego procesu niech przypomina nam nasza plakietkowa wskazówka zegara, królowa czasu, wędrująca bezlitośnie po mapie krajobrazu historii. Czy będziemy potrafili rozpoznać wskazane przez niego krainy, w dużej mierze zależy od nas. Ruszajmy więc po raz 16 na podgórski szlak historii. Tym razem nie tylko pieszo, nie tylko na rowerze ale i kajakiem. Zagłębmy w miejsca nieznane – a takie ciągle jeszcze znajdujemy - odwiedźmy poznane, poznajmy zapomniane. Podziwiajmy wielowymiarowo architekturę podgórskiego krajobrazu, chrońmy krajobraz architektury – tę zapomnianą, a tak ważną sztukę kształtowania przestrzeni wokół człowieka.

Szczegółowy program poniżej.

UDZIAŁ WE WSZYSTKICH WYDARZENIACH JEST BEZPŁATNY

PIĄTEK, 22 WRZEŚNIA - INAUGURACJA

godz. 18.00 – spotkanie przed Zajazdem pod Kotwicą, ul. Limanowskiego 5

godz. 18.30 – odjazd specjalnego autobusu z Rynku Podgórskiego

godz. 19.00 – sala teatralna Specjalistycznego Szpitala im. Babińskiego w Kobierzynie

Tegoroczna inauguracja Podgórskich Dni Otwartych Drzwi poświęcona będzie Władysławowi Stryjeńskiemu, żyjącemu w latach 1889-1956 jednemu z największych krakowskich i polskich lekarzy psychiatrów, przedwojennemu dyrektorowi Szpitala w Kobierzynie.

Dr Władysław Stryjeński był nie tylko zaangażowanym i wrażliwym lekarzem – humanistą, był także naukowcem oraz innowatorem leczenia psychiatrycznego. Propagował i rozwijał pionierską w jego czasach ideę przywracania chorych do życia w społeczeństwie i rozwoju leczenia ambulatoryjnego. Na fali tej idei powstała, utworzona przez dra Stryjeńskiego, poradnia psychiatryczna na ul. Limanowskiego 5 – pierwsza w Krakowie i jedna z

pierwszych w Polsce. Poradnia ta była ważnym miejscem na mapie Krakowa i Podgórze i dzięki dr. Stryeńskiemu stała się ośrodkiem prezentującym bardzo wysoki poziom. Tego wieczoru pragniemy Państwu opowiedzieć zarówno o Doktorze Władysławie, jak też o stworzonej przez niego placówce na Limanowskiego. Opowiemy też trochę o Szpitalu w Kobierzynie, jako że tegoroczne hasło Europejskich Dni Dziedzictwa idealnie pasuje do kobierzyńskiego miasta – ogrodu. A na koniec zaprosimy na występ Wojciecha Korzeniowskiego i kobierzyńską szarlotkę!
Odjazd autobusu powrotnego – godz. 20.30

SOBOTA, 23 WRZEŚNIA - MIEJSCA

Areszt Śledczy Kraków Podgórze WYMAGANA REZERWACJA

**ul. Czarnieckiego 3,
godz. 9.00, 10.00, 11.00**

Gmach dawnego Sądu Powiatowego i Urzędu Podatkowego Miasta Podgórze wybudowany w roku 1905 wg projektu Ferdynanda Lieblinga pełni dziś funkcję aresztu śledczego.. Będzie można zobaczyć place spacerowe, kaplicę, świetlicę więzienną i salę widzeń. Dla odwiedzających przewidziano wykłady, projekcje filmowe i prezentacje multimedialne dotyczące specyfiki jednostki penitencjarnej a także środków oddziaływań penitencjarnych na osadzonych.

Grupy po 10 osób, rezerwacja wyłącznie pocztą elektroniczną na adres: biuro@podgorze.pl z podaniem nr dowodu osobistego i imienia ojca do 20 września włącznie. Osoby wchodzące na teren aresztu muszą posiadać dokument ze zdjęciem stwierdzający tożsamość. Tylko dla pełnoletnich.

Wille na Placu Lasoty

**ul. Parkowa 9, Plac Lasoty 2 i 3
zbiórka pod pomnikiem Edwarda Dembowskiiego
godz. 10.00**

Jakie były okoliczności powstania zabudowy mieszkalnej na Placu Lasoty? Pod koniec XIX w. Plac Lasoty stał się miejscem realizacji znakomitych projektów architektonicznych, tworzonych często dla wybitnych i majątnych podgórczan. Poznamy twórców i mieszkańców dawnego Placu Lasoty. Dowiemy się także jak współcześnie mieszka się w willi „Mira” i w willi „Julia”.
Oprowadzają: Jacek Hegerle i Agnieszka Kittner

Krakusa 11 NOWE MIEJSCE

**ul. Krakusa 11, www.krakusa11.pl
godz. 10.00-14.00**

Historia budynku Krakusa 11 rozpoczęła się w latach 20 XX wieku. Budynek zaprojektowany przez Ignacego Tislowitza – architekta żydowskiego pochodzenia, w swoich murach mieścił m.in. dawną fabrykę Czekolady „Optima”, żydowskie warsztaty rzemieślnicze, salę koncertową. Jest to miejsce związane z Zagładą Żydów krakowskich, leżące na terenie getta. Obecnie w zrewitalizowanym budynku znajdują się innowacyjne firmy związane z branżą IT tj. Estimote, VoicePIN.com, Semihalf, a także salon meblowy T3, restauracja Manzana i

Kuźnia Fryzjerska Jewuła. Na Krakusa 11 restauracja Manzana przywita Państwa meksykańskim poczęstunkiem, w której można będzie obejrzyć prezentację związaną z historią tego miejsca oraz zwiedzić salon meblowy T3 Atelier. Zapraszamy!

Elektrownia Wodna i Stopień Wodny „Dąbie” WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Ofiar Dąbia (wejście od strony Krakowa)

godz. 10.00, 11.00, 12.30

Co to jest jaz, czym jest zaporą? I jak działa śluza? Kiedy i po co wybudowano elektrownię wodną? Zapraszamy do poznania tajemnic Stopnia Wodnego i Elektrowni Wodnej „Dąbie”.

Grupy po 20 osób, wstęp od 12 lat, wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Pracownia Pozłotnicza „Ossolin Art”

ul. Józefińska 15

godz. 10.30

Niezwykłe stare miejsce w nowym miejscu. Nowe otoczenie, nowe wnętrza, zanurzone jednak w przeszłości, pięknie i tysiącu rzemieślniczych opowieści. Niezwykła pracownia pozłotnicza i jej wspaniały właściciel, mistrz w swoim fachu. Tu fruwać płatki złota, tu nadaje się nowego blasku, starym zniszczonym ramom, a podupadłym, schorowanym aniołom naprawia się skrzydła. To trzeba zobaczyć!

Pokaz prowadzi: Konrad Ossoliński

Centrum Szkła i Ceramiki, Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych

WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Lipowa 3 (wejście przez Galerię Lipowa 3), www.lipowa3.pl

godz. 10.30

Pokaz ręcznego formowania szkła połączony ze zwiedzaniem stałej wystawy: "Szkło w Krakowie. Przemysł i sztuka. 1931-1998"

godz. 12.30

warsztaty malowania na szkle, bez ograniczeń wiekowych, dla dzieci i dorosłych (ok. 1 - 1,5 h)

Przy ulicy Lipowej 3 na krakowskim Zabłociu od lat 30-tych XX wieku powstaje szkło - nieprzerwanie do dnia dzisiejszego. Obecnie mieści się tu Centrum Szkła i Ceramiki, którego największą atrakcją są pokazy ręcznego formowania szkła – hutnicy na oczach publiczności kształtują dzbanki, kubki, szklane róże i zwierzątka. W tym roku Centrum zaprezentuje także swoją nową pracownię, gdzie będzie można zapoznać się z tradycyjnymi i współczesnymi technikami zdobienia tego pięknego, ale kruchego materiału.

Grupy po 20 osób, wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Fort nr 53a „Winnica” NOWE MIEJSCE

ul. Winnicka 59, www.facebook.com/muzeumtwierdzy/

dojście do fortu naprzeciwko wytwórni mas bitumicznych, obok budynku przy ulicy Winnickiej 59. Zbiórka przed bramą na szczycie wzniesienia.

godz. 11.00 i 13.00

Wzniesiony w latach 1898-99 na samotnym wzniesieniu, otoczony podmokłymi łąkami, dysponował załogą złożoną z 88 żołnierzy, uzbrojonych w cztery lekkie armaty i karabiny. Ich głównymi zadaniami było prowadzenie ostrzału traktu tynieckiego i wsparcie w obronie sąsiednich fortów: „Skotniki” i „Bodzów”. Fort jest jednym z najlepiej zachowanych obiektów obronnych Twierdzy Kraków. Staraniem Fundacji Aktywnej Ochrony Zabytków Techniki i Dziedzictwa Kulturowego „Janus” i wolontariuszy, został wstępnie uporządkowany i przystosowany do zwiedzania, jako element tworzonego „Muzeum Twierdzy Kraków”.

Oprowadza: Piotr Leonowicz

Biblioteka Kraków, Biblioteka Główna

ul. Powroźnicza 2, www.biblioteka.krakow.pl

godz. 11.00

Biblioteka, jak co roku zaprasza do odwiedzenia swojej siedziby, placówki kulturalnej od lat wrosniętej w pejzaż Podgórze. Zabytkowy dworek wraz z ogrodem był własnością Beaty, córki Jana Matejki i jej rodziny. Poznamy historię obiektu, dzieje jego właścicielki, a także współczesną działalność biblioteki.

Oprowadza: Marta Stachura

Dom „Pod Lipkami”

ul. Zamoyskiego 18

godz. 11.00

Jeden z najstarszych budynków Podgórze, wybudowany w stylu późnego baroku, zapewne jako zajazd. Istniał już na pewno w 1779 r. W posiadaniu rodziny Rehmanów od 1820 r., której historię poznamy. Do zobaczenia dach łamany- polski, stara XVIII wieczna brama wejściowa z oryginalnym zamkiem, podwórze, niewielka lodownia wykuta w skałach, a dla odważnych zejście do ogromnych piwnic.

Zapraszają: Janina i Stanisław Rehman, Stanisław Jerzy Tomasz i p. Cz. i A. Kwarciański

Szkoła Podstawowa nr 29

ul. kpt. A. Potebni 7

godz. 11.00

Zapraszamy do budynku dawnej Szkoły Podstawowej nr 23 im. Henryka Sienkiewicza i Gimnazjum nr 34 (obecnie wchodzącego w skład Szkoły Podstawowej nr 29). W tym roku zobaczyć będzie można stare dokumenty: księgi uczniów z drugiej połowy XIX wieku, list Henryka Sienkiewicza do uczennic szkoły i zapiski z Rad Pedagogicznych z początku ubiegłego wieku. Zapraszamy również do szkolnego ogrodu, na strych i w inne tajemnicze zakątki neoklasycystycznego budynku. Współorganizatorem spotkania będzie Krakowska Fundacja Edukacyjna im. Henryka Sienkiewicza.

Oprowadza: Anna Kurek

Szachy drewniane

ul. Benedykta 3, www.mojeszachy.pl

godz. 12.00 i 15.00

Tu spod dłoni artysty wyrastają piony, królowe, królowie, konie i wieże dowolnych rozmiarów, kształtów, z ulubionego drewna, w ulubionym kolorze, z charakterem, wykonywane ręcznie w pojedynczych egzemplarzach, na zamówienie, na życzenie, na prezent, na kaprys, z miłości do szachów i rzeźby. Pomysłodawcą i właścicielem pracowni oraz twórcą szachowego świata jest artysta rzeźbiarz Łukasz Wiciarz. Największa plansza do gry, która tu powstała miała rozmiar 80 cm. Pracownia jest niewielka ale to miejsce poza czasem, duch Podgórzka czuje się tu znakomicie. Zapraszamy na opowieści o pasji rzeźbienia jednej z najszlachetniejszych królewskich zabawek.

Zaprasza: Łukasz Wiciarz

Kościółek św. Benedykta **NOWE MIEJSCE**

ul. Stawarza, www.jozef.diecezja.pl

godz. 12.00, 12.30, 13.00

Zwiedzanie kościółka, którego początki – wg najnowszych badań archeologicznych - sięgają pocz. XI wieku.

Oprowadza: Roman Tekieli

Opactwo Benedyktynów w Tyńcu **NOWE MIEJSCE WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

ul. Benedyktyńska 37, zbiórka przy furcie, www.kultura.benedyktyni.com

godz. 11.00

Zwiedzanie romańskiej krypty pod kościołem najstarszego klasztoru w Polsce. Pozostałości romańskiego kościoła Opactwa w Tyńcu są na co dzień niedostępne, choć pod względem ilości oryginalnej, zachowanej romańskiej struktury opactwo tyńskie jest prawdopodobnie drugie po Wawelu. Zejście do krypty po drabinie raczej niedostępne dla osób z klaustrofobią. Konieczne odpowiednie obuwie.

Organizator: Fundacja Chronić Dobro

Grupa 15 osób, wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Apteka pod Orłem - Oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI**

Plac Bohaterów Getta 18, www.mhk.pl

godz. 11.00 i 14.00

Wystawa w Aptece pod Orłem zajmuje pomieszczenia dawnej apteki Tadeusza Pankiewicza, miejsca spotkań, konspiracji i schronienia dla mieszkańców getta. Personel apteki był w latach 1941–1943 świadkiem dokonywanego przez okupanta aktu niszczenia wielowiekowej historii krakowskich Żydów. Zasługą Pankiewicza i jego współpracownic jest to, że nie pozostawali obojętni na ludzkie cierpienie, udzielali pomocy potrzebującym, a po wojnie świadczyli o tragicznych wydarzeniach, które rozegrały się w krakowskim getcie.

Grupy 25 osób. Wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Wystawa „Uważaj na głowę” WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

**ul. Babińskiego 29, na terenie Szpitala Psychiatrycznego im. Babińskiego, budynek Centrum Terapii (przy głównym rondzie) www.facebook.com/uwazajnaglowe
godz. 12.00, 12.30, 13.00, 13.30, 14.00, 14.30**

Jest to szczególna wystawa, w sugestywny sposób pokazująca doświadczenie choroby psychicznej, procesu leczenia i zdrowienia z perspektywy pacjenta. Zwiedzając wystawę można dosłownie przeżyć na własnej skórze to, co przeżywa pacjent w chwilach kryzysu psychicznego. Ekspozycję ulokowano w piwnicach, w sposób symboliczny nawiązując do doświadczenia kryzysu, który porównać można do zejścia do „podziemi” ludzkiej egzystencji.

Po wystawie oprowadzają wolontariusze, wśród których większość osobiście doświadczyła kryzysu psychicznego. Jest to więc jednocześnie osobiste świadectwo osób, które doświadczyły choroby.

Wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Pracownia Ars Caelum NOWE MIEJSCE

**ul. Limanowskiego 14, www.arscaelum.pl
godz. 12.00-14.00**

Ars Caelum to pracownia, która powstała z miłości do malarstwa. Tworzymy niezwykle świece dekorowane ręcznie z największą dbałością. Naszą podstawową wartością jest praca z pasją. Każda świeca jest wyjątkowa. Liczymy, że zaprojektowane przez nas świece, będą zachwycać i staną się cudowną pamiątką.

Obóz KL Płaszow

**Zbiórka: przystanek autobusowy "Kamieńskiego" w stronę Ronda Matecznego.
godz. 12.00**

Uczestnicy odwiedzą teren obozu koncentracyjnego, gdzie zamordowano co najmniej 8-10 tys. ludzi. Częścią wycieczki będzie przejście przez rezerwat geologiczny "Bonarka", zajmujący fragment dawnego obozu. Uczestnicy spaceru przejdą też przez dwa przedwojenne cmentarze żydowskie, mężczyźni są więc proszeni o posiadanie nakryć głowy jako wyrazu szacunku dla zwyczajów religijnych. Z uwagi na trudną tematykę wycieczka jest zalecana dla osób powyżej 15. roku życia.

Oprowadza: Emil Bajorek

Kopiec Kraka

**Zbiórka: na kopca Kraka
godz. 12.00**

On tam jest – nawet gdy go nie widać...

Kopiec Kraka w budowaniu krajobrazu kulturowego miasta

Nawet gdy pod znakiem zapytania postawimy datę wzniesienia kopca... Nawet gdy zakazywano obrzędów na jego stokach... Nawet gdy dostępu do niego bronił mur z czerwonej cegły czy uzbrojony strażnik... Nawet wtedy gdy go prawie nie było czy Kopiec Kraka stanowił istotny punkt miasta – jego krajobrazu, tradycji, ikonografii? Czym jest kopiec w krajobrazie kulturowym miasta – punktem tylko czy jedną z jego osi?

Oprowadza: Anna Tynieć

Uzdrowisko Kraków Swoszowice

ul. Kąpielowa 70, zbiórka przed bramą główną, www.uzdrowisko.krakow.pl

godz. 13.00

Uzdrowisko w Krakowie? Tak! Już od ponad 200 lat na terenie Swoszowic działa Uzdrowisko Kraków Swoszowice. Będzie można posłuchać o historii tego miejsca, zobaczyć bazę zabiegową, odwiedzić kuchnię borowinową i wiele innych ciekawych miejsc. I to co najważniejsze, na własne oczy zobaczyć jak wyglądają i poczuć jak „pachną” unikatowe wody siarczkowe, które wydobywają się z źródła Głównego.

Kościół św. Józefa, Kamieniołom Jana Pawła II

ul. Zamoyskiego 2, www.jozef.diecezja.pl

godz. 14.00

Kamieniołom Jana Pawła II to podziemia pod budynkiem plebanii parafii św. Józefa. Ich historia sięga XVII/XVIII wieku, kiedy stanowiły piwnice zajazdu - gospody. Zostały wykute w skale wapiennej dawnych Krzemionek. Były niemym świadkami wielu wydarzeń. Obecna nazwa pochodzi od poematu Karola Wojtyły „Kamieniołom”.

Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego 13.12.1981 r. Kamieniołom stał się schronieniem i ośrodkiem spotkań podziemnej „Solidarności” zakładów pracy Podgórze. Był miejscem pracy organicznej, patriotycznej, formacji duchowej, działalności artystycznej, podziemnym teatrem, galerią sztuki, konferencji z liderami opozycji. Przez wiele lat urządzone były tutaj słynne wielkanocne Boże Groby. Dziś stanowi centrum kulturalno – formacyjne z bardzo bogatym programem.

Oprowadza: Marek Cholewka

Budynek dawnej fabryki „Kryształ”

ul. Lwowska 30,

godz. 14.00

Gdzie znajdowała się pomadkarnia, czekoladkarnia i inne smakowicie brzmiące działy? Kto produkował 600 ton cukierków i 200 ton czekolady rocznie? Czyli burzliwe dzieje Parowej Fabryki Cukrów i Czekolady “Kryształ” założonej w 1914 roku.

Oprowadza: Anna Konieczkowska

Centrum Kultury Podgórze

ul. Sokolska 13, www.ckpodgorza.pl

godz. 14.00

Oprowadzanie po Domu Kultury z niespodziankami i podróż do lat 50-tych, gdy w budynku mieściła się szkoła. Do zobaczenia m.in. dawne mieszkanie tercjana, sala widowiskowa, sala taneczna, piwnice. Kiermasz książek o Podgórzu.

Dawna Lodownia Miejska, Zespół Szkół Gastronomicznych nr 2 im. prof. Odonu Bujwida

ul. Zamojskiego 6, www.zsgnr2-krakow.pl

godz. 14.00 i 15.00

Miejsce to - jak żadne - budzi wyobraźnię zwiedzających. Nic dziwnego – te dwa długie korytarze wykute w litej skale Krzemionek, lód z Wisły, temperatura bliska zero stopni Celsjusza, kupcy sprzed wieku... Towarzysząca temu historia najstarszej Szkoły Gastronomicznej w Krakowie i jej zarejestrowany produkt lokalny – „ciasteczka wyśmienite” i dowcipna interpretacja pewnej łacińskiej sentencji...

Oprowadza: Marta Gdańska

Szpital Psychiatryczny im. dr Józefa Babińskiego w Kobierzynie WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

ul. Babińskiego 29, www.babinski.pl

godz. 15.00

Zbiórka: obok budynku teatru, przy głównym rondzie szpitala. Dojazd z pętli Czerwone maki autobusami 244,213, 253, 263, 283, z Łagiewnik autobusem 106 (kierunek Skotniki Szkoła) lub 166 (kierunek Sidzina). Z przystanku „Babińskiego” wejście na teren szpitala przez d. folwark, następnie prosto ok. 300 m.

W tym miejscu sto lat temu stworzono bardzo nowoczesny szpital psychiatryczny, w którym dziedzictwo humanistycznej psychiatrii, dotyczące traktowania osób chorych psychicznie z szacunkiem i przywracania im godności, zostało wyrażone poprzez krajobraz, a więc architekturę i urbanistykę kobierzyńskiego miasta – ogrodu. Pokażemy państwu, w jaki sposób ten krajobraz dziedzictwa humanistycznej psychiatrii zrealizowano w praktyce.

Opowiemy również o wybitnych psychiatrach - humanistach, którzy tu pracowali:

Władysławie Stryjeńskim i jego uczniu, Antonim Kępińskim.

Oprowadza: Maciej Bóbr i Damian Leszczyński

Wejściówki do odbioru: [Bistro Gotujemy \(ul. Limanowskiego 16\)](#) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, [informacje tel.: 12 396 39 49](tel:123963949).

Klub Wola Duchacka

ul. Malborska 98, budynek szkoły, wejście od strony boiska

godz. 15.00

Utracone / odzyskane. Zmiany w krajobrazie kulturowym Woli Duchackiej
Spotkanie połączone z pokazem slajdów i wystawą fotografii. Rozmowy o Utraconej bezpowrotnie zieleni. O Utraconych przestrzeniach, które wpisały się w historię Woli Duchackiej (Lokomotywownia, Obóz Płaszów, „Kabel”). O uratowanym zespole parkowo-dworskim. I o zmianach zachodzących w krajobrazie od 2009 roku, od czasu założenia SPWD.

Organizatorzy: Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej, Klub Wola Duchacka

Fabryka Guzików w działaniu **NOWE MIEJSCE
ul. Krasickiego 18**

godz. 15.00

„Wędrówki po Podgórzu” — gra miejska (rozpoczęcie pod budynkiem)

godz.18.00

Noc w Fabryce Guzików:

Ogłoszenie wyników gry miejskiej oraz konkursów. Projekcja filmu dokumentalnego oparta na historiach mieszkańców Podgórza

"Historia Fabryki guzików w... guziku" - Opowieść Anny Wilk połączona z wystawą

"Poznajmy się - organizacje pozarządowe w dawnej Fabryce Guzików”

Z organizacjami pozarządowymi przy Krasickiego 18 możesz skosztować dań kuchni gruzińskiej, spróbować tańców Gruzji, poznać zabawy naszych dziadków, dowiedzieć się więcej o działaniach NGO i na nowo odkryć...guziki! Moc atrakcji dla dzieci i dorosłych!

Koordynator projektu: Fundacja Dobra Wola

Klub Multi, Fundacja Understanding **NOWE MIEJSCE WYMAGANA
REZERWACJA**

ul.Tarnowskiego 6/1-2, www.klubmulti.pl

Godz. 15.30

Zapraszamy do poznania mało znanej legendy Podgórza o księżniczce ze wzgórza Lasoty. Odbędzie się czytanie legendy o księżniczce Lasocie z improwizacją teatralną oraz warsztaty plastyczne dla rodzin z dziećmi.

Będzie bajkowo i trochę strasznie. Co kryje się pod murami kościółka św. Benedykta?

Teatrzyk i warsztaty będą prowadzone w języku polskim, angielskim z elementami innych języków. **Rezerwacja wyłącznie pocztą elektroniczną do 22 września na adres:**

kontakt@klubmulti.pl.

**Dawna Fabryka Emalia Oskara Schindlera – Oddział Muzeum Historycznego Miasta
Krakowa **WYMAGANE WEJŚCIÓWKI****

ul. Lipowa 4, www.mhk.pl

godz. 17.20

Zwiedzanie stałej wystawy "Kraków - czas okupacji 1939-1945"

Grupa 25 osób. Wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Accent School of Polish **NOWE MIEJSCE WYMAGANA REJESTRACJA
ul. Kącik 6 (obok pl. Bohaterów Getta)**

Czy w Podgórzu zawsze pod górę? - warsztaty dla obcokrajowców (nie tylko) z Podgórza

18.00 - 19.30

Warsztaty dla początkujących - "Zrozumieć Polaka" - Survival Polish (nie tylko) w Podgórzu
Nazwy miejsc (co to warzywniak, apteka, poczta, targ, przystanek, plac itp.) / pytanie o drogę
(np. jak dojść do Fabryki Schindlera)

60 minut warsztaty w szkole, 30 minut - praktyka na spacerze w okolicy

18.00 - 19.30

Warsztaty dla Zaawansowanych - "Śliska, Spiska - Podgórze na językach" - topografia
i fonetyka Podgórza

Poznawanie znaczenie nazw ulic i miejsc i ćwiczenia jak je poprawnie wymawiać - wszystko
z mapą Podgórza.

Organizator: Accent School of Polish, Fundacja Wspierania Kultury i Języka Polskiego im.
Mikołaja Reja

Zapisy do dnia 22 września prosimy przesyłać na adres mailowy:
accent@polishforforeigners.com z podaniem tytułu warsztatów.

Kapliczka MB Częstochowskiej **NOWE MIEJSCE**

ul. Malborska 124

godz. 20.00

Co ocalało... 135 lat kapliczki Matki Boskiej Częstochowskiej - zdarzenie plenerowe,

godz. 21.00

Anioł Pański

Organizatorzy: Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej, Klub Wola Duchacka, Parafia
Zmartwychwstania Pańskiego

Wydarzenia towarzyszące:

Bistro Gotujemy

ul.Limanowskiego 16

9.00 – 15.00

Sezonowe, ekologiczne dania przygotowane z produktów prosto od naszych rolników z
naszego Targu Pietruszkowego. Tylko w Bistro Gotujemy przy Limanowskiego 16 - nowym
miejscu stworzonym dla Podgórza przez twórców Targu Pietruszkowego i Centrum
Profilaktyki i Edukacji Społecznej Parasol. Gotujemy tylko ze składników targowych,
wspierając w ten sposób rolników, a tym samym gwarantujemy 100% świeżości i wyborny
smak potraw. Zapraszamy i czekamy na wszystkich ceniących dobrą kuchnię i podgóorską
rodzinną atmosferę.

23 września na hasło "XVI Podgórskie Dni Otwartych Drzwi" każdy otrzyma 10% zniżki!

Kawiarnia Kącik 6

ul. Kącik 6

Godz. 20.00

Agnieszka Banaś ze swoim zespołem i Troye Zillia

Koncert dwóch "sióstr" Polski i Ukrainy

Najpierw wystąpi Agnieszka Banaś - wokalistka dla której muzyka to oddech i czysta miłość.

Wykona pieśni tradycyjne, głównie polskie, w autorskich aranżacjach zespołu, które

zaprowadzą publikę w różne muzyczne krainy. Muzyczne dziedzictwo polskiej wsi poprowadzi dyskusję z orleańskim jazzem czy nowojorskim bluesem. Koncert będzie akustyczny.

Następnie wystąpi ukraiński zespół Troye Zillia - tworzą go osoby o niesamowitej muzykalności i miłości do życia. Znani z łączenia muzyki tradycyjnej z innymi stylami muzycznymi takimi jak jazz czy reggae. Kochają wspólnie śpiewać z publicznością i angażować swoich słuchaczy w swoisty spektakl muzyczny, który pisany jest barwą słońca i wielkim optymizmem.

NIEDZIELA, 24 WRZEŚNIA – SPACERY

Zapomniany Ludwinów

godz. 9.30

Zbiórka: przystanek autobusowy "Ludwinów" w kierunku Ronda Matecznego

Podczas spaceru poznamy historię Ludwinowa jako wsi i dzielnicy miasta Krakowa. Usłyszymy historie związane z Robotniczym Klubem Sportowym "Garbarnia", zakładami garbarskimi i innymi zakładami przemysłowymi tworzącymi specyficzny klimat dawnego Ludwinowa. Dowiemy się, jakie znane postaci stąd pochodziły i kim była legendarna Lola z Ludwinowa. Nie zabraknie także informacji o hotelu "Forum". Będziemy kluczyć wśród pozostałości zabudowań dawnego Ludwinowa.

Oprowadza: Emil Bajorek

Podgórze dla początkujących czyli historia Podgórza „w pigulce”

godz. 10.00

Zbiórka: przed kościołem św. Józefa

Spacer wokół podgórskiego Rynku, podczas którego, odkrywamy miejsca związane z dziejami Wolnego Królewskiego Miasta na prawym brzegu Wisły. Wyruszymy śladami zasłużonych Podgórczan, odnajdziemy miejsce gdzie odpoczywa Herkules, wznosi się kościół nazywany „szopką krakowską” i ukryta jest najstarsza w mieście "łodówka"; zajrzemy do pracowni alchemicznej i malowniczego Miasta - Ogrodu; odkryjemy zagadkę podgórskiego kurhanu, rozszyfrujemy nazwę "Na Zbóju", a także poznamy niedostępny fort strzegący szlaków handlowych i podgórską nekropolię, a jak wystarczy nam sił... zdobędziemy szczyt Kopca Kraka!

Oprowadza: Elżbieta Lang (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa)

Kamieniołom w krajobrazie - kamień w architekturze

godz. 11.00

Zbiórka: przed kościołem Redemptorystów przy ul. Zamoyskiego

W ramach podróży w czasie zobaczymy średniowieczne i współczesne kamieniołomy, w których wydobywano wapienie jurajskie i margle kredowe na potrzeby budownictwa, przemysłu wapienniczego i chemicznego. Dzisiaj są one świadectwem tej działalności, ale także antropogenicznym elementem podgórskiego krajobrazu, nierozłącznie z nim związanym, intrygującym ze względu na walory rekreacyjne, historyczne, a także przyrodnicze czy artystyczne. Jednocześnie, wydobywane w tych kamieniołomach utwory

skalne wkomponowane w dawne i współczesne budynki świeckie i sakralne przypominają nam o istniejącym tu górnictwie skalnym.
Oprowadza: Elżbieta Pietrzyk-Sokulska

Druga Wielokulturowa Krakowska Gra Miejska "Podgórze - wszystko płynie"

10.30 - rejestracja uczestników, losowanie tras

11.00 - start i gramy!

13.30 - zakończenie

Start: Rynek Podgórski

Druga Krakowska Gra Miejska ma tytuł "Podgórze – wszystko płynie". Zgodnie z tradycją adresowana jest do mieszkańców Krakowa: Polaków i obcokrajowców, którzy mieszkają tutaj, pracują, studiują lub akurat są przejazdem. Dzięki specjalnie przygotowanym zadaniom, pokażemy uczestnikom to, czego być może nie zobaczyliby sami. Zapraszamy wielokulturowe i wielojęzyczne zespoły liczące od 2 do 5 osób. Uwaga! Przynajmniej jeden członek zespołu musi być obcokrajowcem. Zapraszamy wszystkich, bez względu na stopień znajomości języka polskiego (lub innych języków), historii Podgórza i topografii terenu. Dobre buty i humor wymagane!

Organizator: Fundacja Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja

Filmowe Podgórze

godz. 11.00

Zbiórka: Przed Apteką pod Orłem

Spacer spod Apteki pod Orłem do Kinokawiarni Kika śladem twórców i miejsc projekcji filmowych. Po drodze dowiemy się między innymi, skąd dziwne wejście do piwnic w jednej z kamienic, do kogo należy inna, w co zamienił się pewien dom przytułku i co wiąże Stary Cmentarz Podgórski z jednym ze zwycięzców Festiwalu Polskich Filmów

Oprowadza: Maciej Gil (Fundacja Wspierania Kultury Filmowej Cyrk Edison)

Kajakiem po Stawie Płaszowskim **WYMAGANA REZERWACJA**

godz. 11.00 i 12.00

Wyjątkowa wyprawa kajakami po jednym z najcenniejszych terenów przyrodniczych Krakowa. W jej trakcie prowadzący: prof. Roman Żurek i prof. Piotr Profus zaprezentują efekty sporządzonej tego lata ekspertyzy przyrodniczej zbiornika oraz opowiedzą m. in. o aspektach fauny, flory i hydrogeologii akwenu.

Zapraszają: KAJMAG - spływy kajakowe, SoftNet - systemy bankowe, Inicjatywa Staw Płaszowski.

Rezerwację i odbiór wejściówek oraz zapytania dotyczące regulaminu wydarzenia, należy dokonywać do środy 20 września pod numerem tel. 795 266 798.

Dębniaki dla początkujących

godz. 12.00

Zbiórka: przystanek "Konopnickiej" w kierunku centrum miasta

Czym była osada służebna? I kiedy stała się przedmieściem, a kiedy ostatecznie jedną z pierwszych ościennych gmin przyłączonych do Wielkiego Krakowa. Podczas naszego spaceru przejdziemy najpiękniejszymi uliczkami Dębnik, odkrywając drzemiące w ogrodach wille, detale kamienic, modernistyczne obiekty oraz plejadę postaci związanych z tą dzielnicą.

Oprowadza: Aleksandra Mróz

Bagry – nowe oblicze

godz. 13.00

Zbiórka: Wakepoint Bagry, ul. Łanowa 1 (za kościołem Trynitarzy), 15 minut z przystanku Rzebika (tramwaj: 20, 11 autobus: 125, 128, 158) lub z przystanku Estakada (tramwaj: 3, 9, 11, 50)

Zobaczymy, jak bardzo zmienił się zalew Bagry w ciągu ostatniego roku. Ścieżka edukacyjna, piaszczysta plaża, mostek, chodniki. W Klubie Żeglarskim Horn zerknijemy z wieży widokowej na marinę klubową. Poznamy różnorodne aktywności, jakimi kusi akwen położony w środku miasta: żeglarstwo, wakeboard, nurkowanie. Poznamy historie znane i nieznanne o zalewie Bagry, jak dostać „wiatr w żagle”, jak penetrować głębiny wśród wraków i surfować na desce na wyciągu wakeboardowym.

Strona: www.kz.hornkrakow.pl, www.wakeparkkrakow.pl, www.nurkowanie5fal.pl

Oprowadza: Józefa Ogrodnik

Legenda o Kijakach - Piaski Wielkie

godz.13.00

zbiórka: przed wejściem do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Cechowej 144.

Piaski Wielkie, dawna gmina wiejska włączona w granice Krakowa w 1941 r. Obecnie w XI Dzielnicy Krakowa Podgórze Duchackie. Przestrzeń bogata dziedzictwem naturalnym i kulturowym.

Zapraszamy na spacer na granicę progu karpackiego, po krainie Kijaków i Świątków piaszczańskich. Poznamy centra osadnicze Piasku Wielkiego, Piasku Małego, wybrane kapliczki w stylu barokowo – ludowym głównie z XIX w, neogotycki kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa, cmentarz parafialny z 1914 r., klasycystyczny dwór, przykłady tradycyjnego budownictwa wiejskiego, budynek szkoły z 1905 r., schron amunicyjny systemu obronnego Twierdzy Kraków, dom Cechu Rzeźników i Wędliniarzy, pozostałości dawnej rzeźni, historyczne i współczesne obiekty Klubu Sportowego „Orzeł”, działalność Radiostacji Wisła. Na koniec poddamy ocenie skutki dla krajobrazu kulturowego wielkiej urbanizacji, która następuje od lat 70. XX w.

Oprowadza: Ewa Gaj (autorka książki „Na granicy miasta i łąki. Dziedzictwo kulturowe XI Dzielnicy Krakowa Podgórze Duchackie”, Kraków 2009)

Wojenne dzieje „Libana”. Kamieniołom „Liban” i Służba Budowlana w Generalnym Gubernatorstwie

godz. 14.00

Zbiórka: ul. Za Torem 22, przed wejściem

Skąd się wzięła nazwa "Liban". Dlaczego ten kamieniołom jako jedyny spośród krakowskich wapienników zyskał złą sławę? Leżący w cieniu obozu płaszowskiego teren byłego obozu karnego Służby Budowlanej był świadkiem wielu tragedii okupacyjnych. W trakcie wycieczki zwiedzający dowiedzą się o zarówno o przedwojennych dziejach kamieniołomu, ale przede wszystkim zapoznają się z wojennym okresem jego funkcjonowania. Poznamy rolę „Libana” w systemie okupacyjnego terroru, jak i znaczenie gospodarcze. Jeszcze raz zatrzymamy się przed pomnikiem - mogiłą grupy junaków zamordowanych przez Niemców 22 lipca 1944 r. i przywołamy tamte wydarzenia...

Oprowadza: Piotr Makuła (Muzeum Armii Krajowej im Gen. Emila Fieldorfa „Nila”)

Krajobraz dziedzictwa. Dziedzictwo krajobrazu

godz.15.00

zbiórka: pod Kopcem Kraka

W nawiązaniu do hasła przyświecającego tegorocznej edycji PDOD zapraszamy na spacer w czasie i w przestrzeni, po Podgórzu, w którym słowa "dziedzictwo" i "krajobraz" nabierają szczególnego znaczenia. A mariaż tych dwóch pojęć owocował i ciągle owocuje kultowymi wprost widokami i dominantami, bez których Podgórze nie byłoby tym, czym jest.

Oprowadza: Anna Sokulska

Lokomotywnia Płaszów WYMAGANE WEJŚCIÓWKI

godz. 15.00 i 17.00

Zbiórka: przed wejściem głównym na dworzec Kraków-Płaszów od strony miasta

W latach 1908 - 1909, w odpowiedzi na wzrost zadań przewozowych na kolejach Galicji Zachodniej, na terenie przylegającym od południowego - wschodu do stacji Podgórze Płaszów wybudowano jeden z największych w regionie zespołów parowozowni i warsztatów naprawy taboru. Składały się na nie dwie hale wachlarzowe z obrotnicami, hala prostokątna, dwie wieże wodne, stacje pomp, zasieki węglowe i inne obiekty. W zasadniczym zrębie zespół ów zachował się do dnia dzisiejszego stanowiąc unikatowy dziś przykład ewolucji kolejowej myśli technicznej. Zwiedzanie w ramach PDOD daje możliwość bliższego zapoznania się z jego historią oraz specyfiką pracy.

Oprowadza: Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie

Grupy 60 osób. Wejściówki do odbioru: Bistro Gotujemy (ul. Limanowskiego 16) w dniach: sobota (16.09) – w godz. 9.00-15.00 oraz w dniach poniedziałek – piątek (18–22.09), w godz. 12.00–17.00, informacje tel.: 12 396 39 49.

Selfie z Podgórzem w tle WYMAGANA REZERWACJA

godz. 16.00

zbiórka: Plac Bohaterów Getta

Nietypowa wycieczka rowerowa po Podgórzu. Dlaczego? – Poznamy nie tylko ciekawe miejsca i ich historie, ale spojrzymy na Podgórze ze znakomitych punktów widokowych. Odkryjemy gdzie pstryknąć najładniejszą podgórszą panoramę, a gdzie Podgórze będzie tłem wdzięcznego selfie! Z uwagi na podjazdy, wycieczkę zalecamy osobom o nieco lepszej kondycji. Kaski obowiązkowe. Wycieczka może zostać odwołana w przypadku złej pogody.

Zapraszają: Emil Bajorek i Paweł Maliszewski

Rezerwacja wyłącznie pocztą elektroniczną na adres: biuro@podgorze.pl z podaniem nr numeru telefonu na który wyślemy powiadomienie w przypadku odwołania wycieczki, do 22 września włącznie.

Tajemnice i zagadki dawnego Płaszowa

godz. 16:00

Zbiórka: pętla tramwajowa Mały Płaszów

Największe w Podgórzu zbiorniki wodne, pomniki przyrody, błonia, ogrody działkowe oraz rzeka o naturalnych brzegach, malowniczym zakolu i licznych przyległych terenach zielonych, tworzą niepowtarzalny krajobraz tej części Podgórza.

O tym, jak przyroda i człowiek ukształtowali Płaszów, dlaczego tutaj miał się znajdować największy śródlądowy port w Europie oraz skąd wzięły się nazwy ulic: Przewóz, Stróża Rybna czy Lasówka – tego wszystkiego dowiemy się podczas spaceru po Płaszowie.

Oprowadzają: Maciej Mieźian i Piotr Świtalski

Od płaszowskiej "szopy" do bocznic Prokocimia czyli opowieść o tym co dla kolei w Podgórzu zbudowano

godz. 16.30

Zbiórka: Na rogu ulic: Bieżanowskiej i Kolejowej

Powstała w l. 1883 - 84 i powiększona z początkiem XX w stacja kolejowa i parowozownia Podgórze (od 1885 r nosząca nazwę Podgórze – Płaszów) stała się motorem postępu cywilizacyjnego oraz dominantą architektoniczną tej części miasta. Podczas okupacji niemieckiej krajobrazu dopełniła stacja rozrządowa Prokocim. Oba zespoły na trwałe związały z żelaznymi drogami tę część miasta. Spacer będzie okazją do odkrywania i interpretacji historycznych, unikatowych a dziś zapomnianych rozwiązań budowlanych i technicznych stosowanych na kolei. Zarówno w czasach galicyjskich jak i w latach II Rzeczypospolitej, drugiej wojny światowej i PRL.

Oprowadza: Dominik Lulewicz (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa).

Obóz jeniecki - Stalag 369 - Las Borkowski

godz. 17.00

Zbiórka: Skwer Generała de Gaulle'a

Od 1942 do 1944 na granicy Kobierzyna i Borku Fałęckiego funkcjonował obóz główny Stalagu 369, gdzie przetrzymywana jeńców francuskich, belgijskich, holenderskich oraz sowieckich. Francuzi przetrzymywani w obozie posiadali względną swobodę co doprowadziło do rozkwitu działalności artystyczno-kulturalnej.

Spacer po terenie dawnego obozu, dzisiaj Lasku Borkowskiego zaprezentuje historię tego miejsca oraz pozostałości po drugowojennej historii.

Oprowadza: Tomasz Owoc (Muzeum Historyczne Miasta Krakowa).

Program dostępny również na stronach: www.podgorze.pl, oraz www.edd.nid.pl

Kontakt z organizatorami: email biuro@podgorze.pl, tel.12 396 39 49.

**ORGANIZATORZY ZASTRZEGAJĄ MOŻLIWOŚĆ ZMIAN W PROGRAMIE Z
PRZYCZYŃ NIEZALEŻNYCH**

Dziękujemy właścicielom i administratorom obiektów oraz przewodnikom za pomoc i poświęcony czas.

ORGANIZATOR:

Stowarzyszenie PODGORZE.PL

PARTNERZY

Rada Dzielnicy XIII, Centrum Kultury Podgórze

WSPÓŁPRACA:

Szpital Specjalistyczny im. dr J.Babińskiego w Kobierzynie

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa

Muzeum Armii Krajowej im Gen. Emila Fieldorfa „Niła”

Stowarzyszenie Miłośników Kolei w Krakowie

Fundacja Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. Mikołaja Reja

Stowarzyszenie Przyjaciół Woli Duchackiej

Inicjatywa Staw Płaszowski

Fundacja Aktywnej Ochrony Zabytków Techniki i Dziedzictwa Kulturowego „Janus”

Fundacja Chronić Dobro

Fundacja Dobra Wola

Accent School of Polish

PATRONAT MEDIALNY:

DZIENNIK POLSKI, RADIO KRAKÓW, WIADOMOŚCI